
Psykoanalysens plass i psykisk helsevern

ANMELDELSER

TERJE ØIESVOLD

Avtalespesialist i psykiatri
Bodø

Svein Haugsgjerd

Å møte psykisk smerte

Erfaringer og refleksjoner fra behandlingsrommet. 369 s. Oslo: Gyldendal, 2018. Pris NOK 429

ISBN 978-82-05-51094-4

Denne velkrevne, kompakte boken angis som et håndslag til dem «som ønsker å kunne arbeide mer ambisiøst og langsiktig med sine pasienter, under romsligere rammevilkår».

Vi får en rapport fra behandlingsrommet med gjennomgang av det teoretiske grunnlaget for tilnærmingen. Forfatteren ønsker at et psykodynamisk perspektiv får sin renessanse, men han gir også rom for andre

psykoterapeutiske tilnærminger. Han henviser særlig til forfattere som Freud, Bion, Klein, Meltzer og Lacan. Sentralt står begrepet «psykisk smerte», dens transport og transformasjon. Forfatteren bringer inn genetisk og nevrovitenskapelig forskning som understøtter noen av de psykologiske observasjonene. Begreper som tilknytning, mentalisering og affektbevissthet drøftes. Haugsgjerd viser til forskning om at behandlingsresultatene er de samme for psykodynamisk og kognitiv terapi. Selv er han psykoanalytiker – for han skal pasienten helst ligge på divan, og behandlingen skal foregå over flere år, i «lang, lang tid». Det er i første rekke drømmer og deres innhold han beskjefter seg med og tolker, det vil si «tentativt forklarer», i tillegg til overføring.

Antakelsen eller påstanden om at *psykisk smerte* ligger til grunn for all psykisk lidelse, blir unyansert. Her neglisjeres bl.a. utviklingsforstyrrelser som AD/HD, som hos mange leder til demoralisering og fortvilelse. For psykoser angir forfatteren tidlige traumer som nærmest obligatorisk årsak, og hevder at psykose alltid utvikler seg fra angst. Det er ikke en erfaring alle deler. I de kasuistikkene han bringer til torgs framtrer heller ikke dette aspektet på noen tydelig og overbevisende måte.

Det er vanskelig å si at denne boken skisserer hvordan framtidens psykiatri bør arte seg. Til det er den for ensidig, og behandlingsalternativet som fremstilles er for omfattende og kostbart til å kunne danne noen generell norm, siden det ikke har påviselig bedre effekt enn andre tilnærminger. Boken er likevel et viktig innspill i debatten om f.eks. pakkeforløp som truer med å standardisere behandlingstilbudene utover rimelige krav til individuelle vurderinger.

Boken anbefales som et slikt korrektiv og som et interessant innblikk i en erfaren psykoterapeuts opplevelser og synspunkter.

Publisert: 13. november 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0641

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 14. juni 2026.